

DOORWERKING VAN HET EUROPEES CONSUMENTENRECHT
IN HET NATIONAAL PROCESRECHT

Doorwerking van het Europees consumentenrecht in het nationaal procesrecht

Een analyse van termijnen,
ambtshalve toepassing en werking
van rechterlijke beslissingen

Jarich WERBROUCK

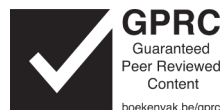
 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Doorwerking van het Europees consumentenrecht in het nationaal procesrecht. Een analyse van termijnen, ambtshalve toepassing en werking van rechterlijke beslissingen
Jarich Werbrouck

© 2023 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1600-2
D/2023/7849/53
NUR 820
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtman / www.dsigngraphics.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

WOORD VOORAF

Dit boek is de commerciële editie van het proefschrift dat Jarich Werbrouck aan de Universiteit Gent met brio verdedigde op 15 februari 2022. Het onderzoek, dat werd gefinancierd door middel van een FWO-project, betreft de impact van de rechtspraak van het Hof van Justitie inzake de handhaving van consumentenrecht op het nationale recht. Het *eerste deel* van het werk schetst het theoretisch denkkader. Het analyseert de procedurele autonomie waarover lidstaten beschikken, alsook de beperkingen die op dit vlak voortvloeien uit de rechtspraak van het Hof van Justitie. Het *tweede deel* van het boek besteedt aandacht aan de rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot drie –zowel vanuit academisch als praktisch oogpunt – belangrijke thema's: handhavingstermijnen (zoals verjaringstermijnen), ambtshalve toepassing en werking en herziening van rechterlijke beslissingen (i.h.b. het gezag van gewijsde). Daarbij wordt telkens gestart met een analyse van de algemene (i.e. niet-consumentenrechtelijke) rechtspraak van het Hof. Vervolgens wordt de rechtspraak van het Hof in consumentenzaken onder de loep genomen. Deze aanpak laat toe te concluderen of (en dat) de aanpak in consumentenzaken verschilt van deze in algemene aangelegenheden. De bescherming van de consument vaart daar wel bij.

Wat voorligt is een in vele opzichten rijk boek. Het is vooreerst rijk aan analyses. De auteur heeft een scherpe pen en slaagt er meesterlijk in om rechtspraak van het Hof van Justitie niet enkel te beschrijven, maar deze tot op het bot te ontleden. Hij schuwt daarbij de eigen stellingname niet. Standpunten zijn altijd echt doordacht, worden steeds goed onderbouwd en potentiële tegenargumenten worden meteen meegegeven (en veelal ook onmiddellijk weerlegd). Deze werkwijze maakt dat het boek zowel interessant is voor de academicus, die kan smullen van de juridisch-technische analyses, geplaatst in de context van het beleid dat het Hof van Justitie volgens de auteur wenst te voeren, als voor de praktizijn (en in het bijzonder de magistraat), die in het werk een antwoord zal vinden op de vraag wat het Hof van Justitie precies van de nationale rechter verwacht. Het boek is ook bijzonder rijk gedocumenteerd: niet alleen wordt een indrukwekkend aantal arresten van het Hof van Justitie besproken (het werk werd na de datum van verdediging overigens verder geactualiseerd), ook zijn de inzichten en commentaren van tal van Belgische en Europese auteurs verwerkt in het boek.

Als promotoren zijn we fier op dit werk en de auteur ervan. Fier omdat we onomwonden durven poneren dat dit originele onderzoek een substantiële en kriti-

sche bijdrage levert tot de rechtswetenschap *én* meteen een leidraad vormt voor de praktizijn omtrent de verwachtingen van het Hof van Justitie. Fier omdat we getuige mochten zijn van hoe onze pupil zijn academische talenten meesterlijk ontplooidde. Met spanning kijken wij alvast uit naar volgende bijdragen van dr. Jarich Werbrouck.

Reinhard STEENNOT & Piet Taelman

DANKWOORD

Geachte lezer

Wat voorligt, is de commerciële editie van het proefschrift dat ik op 15 februari 2022 verdedigde aan de Universiteit Gent. Die verdediging zou er niet gekomen zijn zonder de steun en het vertrouwen van verschillende mensen. Enkele woorden van dank zijn dan ook meer dan op hun plaats.

In de eerste plaats wens ik mijn promotoren, professoren Reinhard Steennot en Piet Taelman, uit de grond van mijn hart te bedanken. Beide *Doktorvaters* wisten me meer dan eens te voorzien van het nodige duwtje in de rug om één of andere, al dan niet voorziene, horde te overwinnen. Zonder jullie warme persoonlijkheden, luisterende oren en juridisch meesterschap zou dit proefschrift er niet gekomen zijn. Mijn leven zou er de afgelopen jaren een stuk minder boeiend hebben uitgezien mochten jullie me niet terug naar de *Alma Mater* hebben geroepen, die regenachtige vrijdagavond in november 2017.

Een bijzonder woord van dank gaat ook uit naar professoren Bart Krans en Gert Straetmans, die de taak/last op zich namen deel uit te maken van de doctoraats-begeleidingscommissie. Op de contactmomenten wisten jullie steeds terechte punten van constructieve kritiek te geven onder het mom van suggesties, doch spaarden jullie evenmin lovende woorden. Ik kan dan ook enkel zeer dankbaar zijn jullie aan boord van het schip te hebben gehad.

Daarnaast dank ik graag de overige leden van de examenjury: professoren Ignace Claeys, Michel Tison, Wannes Vandenbussche en Melchior Wathelet. Allicht, en allicht terecht, hebben jullie gezucht toen jullie oog kregen op van de omvang van dit proefschrift. Ik kan jullie dan ook niet genoeg bedanken voor de inspanning en de bereidwilligheid om van mijn jury het multidisciplinair expertenpanel te maken dat dit proefschrift vanuit alle relevante hoeken aan een grondige toets heeft onderworpen.

Ook mijn ganggenoten in de Universiteitstraat bedank ik graag voor de fijne tijden die ik daar heb beleefd. Oprechte dank voor de fijne gesprekken in de gang, de lounge, jullie of mijn kantoor of in één of andere verpozingsfaciliteit in of rond het Gentse. Bijzondere vermelding gaat uit naar mijn kantoorgerelateerde

collegae, om ondanks mijn vernietigende toetsaanslagen steeds de kalmte te bewaren. Julie Goetgebuer, Louis en Jonathan: bedankt! Evariest kreeg de volle lading door zowel in als naast mijn kantoor te moeten/mogen zitten, waarvoor afzonderlijke eervolle vermelding. Ook Simon Geiregat, die me als volleerde en bijzonder goed voorbereide gids de weg wees doorheen de krochten van het academische bestaan, zet ik graag extra in de verf. Een laatste woord van dank richt ik aan Laura Geeroms, voor de zeer welgekomen ondersteuning op het einde van de rit.

Voorts kunnen mijn collega's uit de Volderstraat niet achterwege blijven. In het bijzonder verdienen mijn bureaugenoten aldaar, Joke en Elise, bijzondere vermelding voor de warme ontvangst telkens ik er kwam. Hoewel mijn tijd met jullie kwantitatief minder was, was de kwaliteit ervan zonder meer top.

Een laatste 'universiteitsgerelateerde' bedanking gaat uit naar de mensen van de bibliotheek, de secretariaten en het decanaat, om ons in de gelegenheid te stellen onder de meest optimale omstandigheden ons werk te doen.

Buiten de universiteitsmuren had ik eveneens het geluk me met bijzondere mensen te kunnen omringen. Het is werkelijk onmogelijk iedereen te noemen die op een of andere wijze van betekenis is geweest de afgelopen jaren. Bij wijze van poging bedank ik toch bijzonder graag Tim, Tomas en Vicky, Marijn en Shauni, Niels, Robin en Anke, Lorenzo, Edouard en Tory, Louis, Dimas, Guillaume, Pieter, Liesa, Aurélie en Dieter en Lisa voor de fantastische mensen die jullie zijn en de verrijking die jullie zijn voor mijn leven.

Ook de mensen van het Hof van Justitie, in het bijzonder Ignace Maselis, wil ik oprecht danken voor de blik die mij werd gegund op de werking van het Hof van binnenuit. Mijn verblijf op het *plateau de Kirchberg* heeft zonder twijfel bijdragen tot een beter begrip van de rechtspraak van het Hof.

Mijn collega-gerechtigd stagiairs bedank ik eveneens, enigszins proactief, voor de interessante en fijne toekomst die we ongetwijfeld tegemoet gaan, waarbij we elkaar vaak zullen tegenkomen. In diezelfde lijn wil ik ook bijzonder graag Tijl bedanken, die me als het ware heeft gecoacht tot op het punt waar ik nu ben gekomen, zowel aan de unief als ernaast.

Rest mij nog de hoeksteen van mijn bestaan te bedanken: mijn familie. Jullie hebben me gemaakt tot wie ik vandaag ben. In het bijzonder wil ik mijn ouders bedanken, voor de niet-aflatende steun, op alle denkbare vlakken. Ik kon het niet beter hebben getroffen. *Last but not least* wil ik mijn vriendin bedanken, voor de kleur die ze in mijn leven brengt. Ik kijk enorm uit naar onze toekomst. Aan jullie draag ik dit proefschrift op.

Besluiten doe ik graag met volgende leuze, die alles vat:

If I have seen further, it is by standing on the shoulders of giants.

Jarich WERBROUCK

De rechtspraak van het Hof werd bijgehouden tot 31 augustus 2022. Het manuscript werd afgerond op 30 september 2022.

INHOUD

<i>Woord vooraf</i>	v
<i>Dankwoord</i>	vii
Inleiding	1
A. Situering – Onderzoeksvragen – Methodologie	1
B. Verschillende invalshoeken – Vertrekpunt	7
C. Afbakening en grenzen van het onderzoek	14
DEEL I.	
THEORETISCH KADER	17
Hoofdstuk 1.	
Het beginsel van procedurele autonomie en zijn beperkingen	19
Afdeling 1.1. Gedecentraliseerde handhaving van het Unierecht – Grondslag en situering van het beginsel van procedurele autonomie binnen de Unierechtsorde	19
§ 1. Algemeen	20
§ 2. De beginselen van primauteit en <i>pre-emption</i>	25
§ 3. <i>Effet utile</i> van het Unierecht	31
§ 4. Het beginsel van loyale samenwerking	35
§ 5. Het beginsel van conforme interpretatie	39
§ 6. Besluit	43
Afdeling 1.2. Ontwikkeling van het beginsel – Remediële autonomie – Voorwaardelijkheid	45
§ 1. Er was eens ... de procedurele autonomie van de lidstaten	46
A. Vóór 16 december 1976	46
B. De evolutie van het beginsel van procedurele autonomie in de rechtspraak van het Hof	49
I. <i>Rewe</i> en <i>Comet</i> – Een consistente bewoording	50
II. <i>San Giorgio</i> – Verruiming van het doeltreffendheidsbeginsel ...	52
III. <i>Peterbroeck</i> en <i>van Schijndel</i> – Nadere invulling van het doeltreffendheidsbeginsel	54
IV. <i>Preston</i> – Nadere invulling van het gelijkwaardigheidsbeginsel	58
V. Besluit	61

§ 2.	Van procedurele naar remedieële autonomie.	61
A.	Remedies en remedieële autonomie: concepten	61
B.	Doctrinaire stellingen en de benadering(en) van het Hof.	65
I.	Unierechtsconforme interpretatie van bestaande nationale remedies	66
II.	De indirecte boodschap van prejudiciële arresten – ‘Hybridisering’/Europeanisering van bestaande nationale remedies	68
III.	De introductie van nieuwe, Europese remedies door het Hof	71
IV.	Twee slotopmerkingen	73
§ 3.	Het voorwaardelijke karakter van de procedurele autonomie	74
A.	Uniewetgeving	75
B.	Algemene beginselen van Unierecht.	78
Afdeling 1.3. De beperkingen op het beginsel van procedurele autonomie		80
§ 1.	Het <i>Rewe</i> -mantra: de vereisten van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid	81
A.	Het gelijkwaardigheidsbeginsel.	82
I.	Inleiding	82
II.	Stap 1: de vergelijkbaarheid/gelijksoortigheid van vorderingen	83
III.	Stap 2: de minder gunstige behandeling (gelijkwaardigheid)	88
IV.	Enkele vuistregels inzake het gelijkwaardigheidsbeginsel	90
B.	Het doeltreffendheidsbeginsel.	95
I.	Inleiding	95
II.	Algemene kenmerken.	99
III.	Inhoud van het <i>Rewe</i> -doeltreffendheidsbeginsel (<i>procedural rule of reason</i>)	107
IV.	‘ <i>Effet utile</i> ’ v. ‘ <i>efficacité pleine</i> ’	114
§ 2.	Het beginsel van/recht op doeltreffende (rechtelijke) rechtsbescherming	130
A.	Inleiding	130
B.	Algemene kenmerken	135
C.	Inhoud van het recht op doeltreffende rechtsbescherming.	145
I.	Formeel aspect: recht op toegang tot de rechter en een eerlijk proces	145
II.	Materieel aspect: recht op een effectieve remedie	148
III.	Gerechvaardigde inperkingen	150
D.	Naar een adequate rechtsbescherming?	157
§ 3.	Het vereiste van doeltreffende, evenredige en afschrikkende remedies en sancties	160
A.	Inleiding	160
B.	Algemene kenmerken	164

C.	Inhoud van de triade	172
I.	Doeltreffend	172
II.	Evenredig	174
III.	Afschrikkend	176
D.	Een enorm (maar onderbenut?) potentieel	177
Afdeling 1.4.	Besluit: wat is er nog over voor procedurele autonomie?	179

Hoofdstuk 2.

Het Europees consumentenbeschermingsacquis	185
---	-----

Afdeling 2.1.	Ontwikkeling en vormgeving van het consumentenbeschermingsbeleid	186
§ 1.	Ontwikkeling van een autonoom consumentenbeschermingsbeleid (?) ..	186
§ 2.	Vormgeving van het consumentenbeschermingsbeleid	196
Afdeling 2.2.	Premisse, inhoud en handhaving van substantief consumentenrecht	199
§ 1.	Substantief consumentenrecht: premisse en inhoud	199
§ 2.	Handhaving van substantief consumentenrecht	200
Afdeling 2.3.	Individuele en/of collectieve dimensie: synergie of dichotomie? ..	205

DEEL II.

RECHTSPRAAKANALYSE	211
---------------------------------	-----

Hoofdstuk 1.

Handhavingstermijnen	215
-----------------------------------	-----

Afdeling 1.1.	Inleiding	215
Afdeling 1.2.	Algemene rechtspraak	221
§ 1.	De lidstaten bepalen termijnregels, binnen de perken van procedurele autonomie	222
A.	Het gelijkwaardigheidsbeginsel: weinig (conceptueel) nieuws onder de zon	222
B.	Het doeltreffendheidsbeginsel: een genuanceerd model	224
I.	Uitgangspunt: de lidstaten kunnen redelijke termijnen bepalen	224
a.	Duur van de termijn	228
b.	Aanvangspunt van de termijn	235
c.	Stuiting en schorsing van de termijn	246
d.	Tussenbesluit	251
II.	Het gedrag van partijen – Termijnverstrijking bij niet-opeisbare aanspraken	252
III.	Termijnverkorting, toepassing daarvan op bestaande situaties en overgangsrecht	264

§ 2. De stoute schoenen van het Hof van Justitie: creatie van Europese termijnregels?	268
§ 3. Tussenbesluit	273
Afdeling 1.3. Consumentenrechtspraak	274
§ 1. Voorafgaand: herroepingstermijnen en handhavingstermijnen	275
§ 2. Termijnen en handhaving van het consumentenrecht: <i>prima facie</i> een getrouwe verderzetting van de algemene tendensen	279
A. Het gelijkwaardigheidsbeginsel: een enigszins sluimerend bestaan inzake termijnen	280
B. Het doeltreffendheidsbeginsel: consistentie in de rechtspraak	281
I. Uitgangspunt: redelijke termijnen zijn toegestaan	281
a. Duur van de termijn	282
b. Aanvangspunt van de termijn	287
c. Stuiting en schorsing van de termijn	295
d. Tussenbesluit	296
II. Het gedrag van partijen – Termijnverstriking bij niet-opeisbare (of bestaande) vorderingen	297
III. Overgangsrecht – Beperking van de werking van uitspraken in de tijd	297
§ 3. De onverjaarbare vordering	300
§ 4. Tussenbesluit	308
Afdeling 1.4. Handhavingstermijnen: besluit	309
Afdeling 1.5. Punctuele <i>case study</i> Belgisch recht	312
Hoofdstuk 2.	
Ambtshalve toepassing – De <i>ex officio</i>-doctrine.	315
Afdeling 2.1. Inleiding	315
Afdeling 2.2. Algemene rechtspraak	319
§ 1. Prelude: het arrest <i>Verholen</i>	320
§ 2. Uitgangspunt: de tweesprong in <i>van Schijndel</i>	322
A. Ambtshalve optreden is verplicht of mogelijk naar nationaal recht	323
I. De nationale <i>ex officio</i> -verplichting: het gelijkwaardigheidsbeginsel	323
II. De nationale <i>ex officio</i> -mogelijkheid: het beginsel van loyale samenwerking	335
B. Ambtshalve optreden is uitgesloten naar nationaal recht	342
I. Principiële lijdelijkheid, mits daadwerkelijke mogelijkheid op Unierecht te beroepen	342
II. Het verbod op <i>reformatio in peius</i> – Divergentie publiek en privaat belang	353
C. Tussenbesluit	361

§ 3. ‘Hors categorie’: de Europese openbare orde	364
§ 4. Tussenbesluit	385
Afdeling 2.3. Consumentenrechtspraak	386
§ 1. Van autonome <i>ex officio</i> -mogelijkheid naar autonome <i>ex officio</i> -verplichting	394
§ 2. De reikwijdte van de <i>ex officio</i> -verplichting	413
A. Welke regelen van consumentenrecht?	413
B. In welke procedurele contexten?	432
§ 3. De uitvoering van de <i>ex officio</i> -verplichting	436
A. <i>Ex officio</i> -toepassing bij op Unieniveau bepaalde remedies	437
I. De <i>ex officio</i> -toepassing van de Richtlijn Oneerlijke Bedingen	437
II. De <i>ex officio</i> -toepassing van ander consumentenbeschermend recht waarvan op Unieniveau een remedie is bepaald ...	444
B. <i>Ex officio</i> -toepassing krachtens het Unierecht van nationaal bepaalde remedies	446
§ 4. Beperkingen op de <i>ex officio</i> -verplichting	449
A. De totale passiviteit van de consument	450
B. De geïnformeerde afstand van bescherming door de consument ...	458
C. Het voorhanden zijn van de noodzakelijke gegevens – Onderzoeksmaatregelen	464
I. Eerste fase: <i>Pannon</i> en het voorhanden zijn van de nodige gegevens	464
II. Tweede fase: <i>Pénzügyi Lízing</i> en de introductie van de rechterlijke onderzoeksplicht	470
III. Derde fase: de eindmeet in zicht?	483
a. <i>Profi Credit Polska II</i> en <i>Bondora</i> : hink	483
b. <i>Lintner</i> : ... stap	486
c. <i>Kancelaria Medius</i> : ... sprong (?)	491
D. De werking van rechterlijke beslissingen (<i>res judicata</i>)	495
§ 5. De gehoudenheid aan het gevorderde	497
A. Unierechtelijke bevoegdheid? Unierechtelijke verplichting? Procedurele autonomie!	499
B. De verplichting om buiten de letter van het gevorderde te treden ...: <i>Banif Plus Bank</i>	502
C. ... doch binnen het inhoudelijk gevorderde te blijven: <i>Lintner</i> ...	505
§ 6. Respect voor het recht op een eerlijk proces en de rechten van verdediging	512
§ 7. Tussenbesluit	518
Afdeling 2.4. Ambtshalve toepassing – De <i>ex officio</i> -doctrine: besluit	521
Afdeling 2.5. Punctuele <i>case study</i> Belgisch recht	525

Hoofdstuk 3.	
Werking en herziening van rechterlijke beslissingen	529
Afdeling 3.1. Inleiding.	529
Afdeling 3.2. Algemene rechtspraak.	540
§ 1. Uitvoering en afdwinging van het besliste.	540
A. Unierechtelijke krachtlijn: uitvoering-afdwingbaarheid van rechterlijke beslissingen, zelfs indien die in strijd zijn met het Unierecht.	541
B. Concrete uitvoering van het beginsel van uitvoering-afdwing- baarheid: procedurele autonomie	551
§ 2. Onveranderlijkheid en verworvenheid van het besliste (<i>res judicata</i>) . .	552
A. Vrijheid, blijheid: procedurele autonomie en het <i>Rewe</i> -mantra . . .	558
I. Gelijkwaardigheidsbeginsel en de <i>may is must</i> -regel	559
II. Doeltreffendheidsbeginsel – Naar een autonome, Unie- standaard inzake de draagwijdte van <i>res judicata</i> ?	571
a. Geen uitbreiding <i>res judicata</i> tot middelen die had- den kunnen worden opgeworpen	573
b. Welke elementen van een rechterlijke uitspraak zijn met het <i>res judicata</i> getooid?	577
c. Hoe gelijkend moeten zaken zijn alvorens het <i>res</i> <i>judicata</i> van de eerste beslissing de berechting van de tweede zaak kan beletten?	581
d. Wanneer wordt een uitspraak ‘definitief’?	590
III. Tussenbesluit: géén praetoriaanse eenmaking van de draagwijdte van <i>res judicata</i>	596
B. Een tolerant, Unierechtelijk principe	598
I. ‘Gedane zaken nemen geen keer’, zelfs als het Unierecht verkeerd is toegepast.	599
II. Staatsaansprakelijkheid: ultieme remedie of doekje voor het bloeden?	612
III. Tussenbesluit	626
C. . . . dat in bepaalde gevallen toch nuance behoeft	628
I. Eerste nuance: het in de toekomst sorteren van nieuwe met het Unierecht strijdige gevolgen	631
II. Tweede nuance (?): strijdigheid met fundamenteel Unierecht.	643
§ 3. Een geval apart: <i>Lucchini</i> en de primauteit van het Unierecht	651
§ 4. Tussenbesluit	663
Afdeling 3.3. Consumentenrechtspraak.	665
§ 1. Consistentie in de rechtspraak van het Hof	666
A. De inbedding in het nationale handhavingsrecht	668

I.	Gelijkwaardigheidsbeginsel en de <i>may is must</i> -regel	671
II.	Doeltreffendheidsbeginsel	680
a.	Wanneer wordt een uitspraak ‘definitief’?	681
b.	Geen uitbreiding <i>res judicata</i> tot middelen die hadden kunnen worden opgeworpen	692
c.	Tussenbesluit	705
III.	Recht op doeltreffende rechterlijke bescherming (artikel 47 Handvest)	706
IV.	Tussenbesluit	738
B.	Unierechtelijke instandhouding <i>res judicata</i> , maar niet tegen elke prijs.	739
I.	<i>Res judicata</i> houdt stand, ongeacht de aard van het miskende Unierecht – Mogelijkheid staatsaansprakelijkheid . . .	739
II.	Doch evenzeer te nuanceren – Systeemfouten <i>v. occasio</i> neel foutieve toepassing	751
III.	Het alternatief: Unierechtelijke doorbreking <i>res judicata</i> , in naam van doeltreffende consumentenbescherming.	757
IV.	Tussenbesluit	760
§ 2.	... of toch verkenning van nieuwe horizonten?	761
A.	Unierechtelijk <i>erga omnes</i> -effect: <i>Invitel</i> en daar voorbij	763
I.	Een autonoom <i>erga omnes</i> -effect ten aanzien van derde-consumenten	764
a.	<i>Invitel</i> : het principe.	764
b.	<i>Sales Sinués</i> : de welkome verduidelijking	772
c.	Theorievorming aangaande Unierechtelijke <i>erga omnes</i> -werking van abstracte beoordelingen – Over wat rest	776
d.	Conceptualisering op nationaal niveau: een <i>tour d’horizon</i>	789
II.	Ook <i>erga omnes</i> -werking ten aanzien van <i>derde-verkopers</i> ? . . .	798
a.	(Nog?) géén Unierechtelijke verplichting	798
b.	Toepasselijkheid kader <i>erga omnes</i> -werking ten aanzien van dezelfde verkoper?	801
c.	Conceptualisering op nationaal niveau: een <i>tour d’horizon</i>	808
III.	En wat met uitspraken na <i>individuele</i> procesvoering?	810
B.	Unierechtelijk verzet tegen virtueel <i>res judicata</i>	814
C.	De onveranderlijkheid-verworvenheid van niet-geappelleerde beslissingen ten aanzien van de beroepsrechter	823
§ 3.	Tussenbesluit	833
Afdeling 3.4.	Werking en herziening van rechterlijke beslissingen: besluit . . .	836
Afdeling 3.5.	Punctuele <i>case study</i> Belgisch recht	839

Slotbeschouwing 845

Bibliografie 849